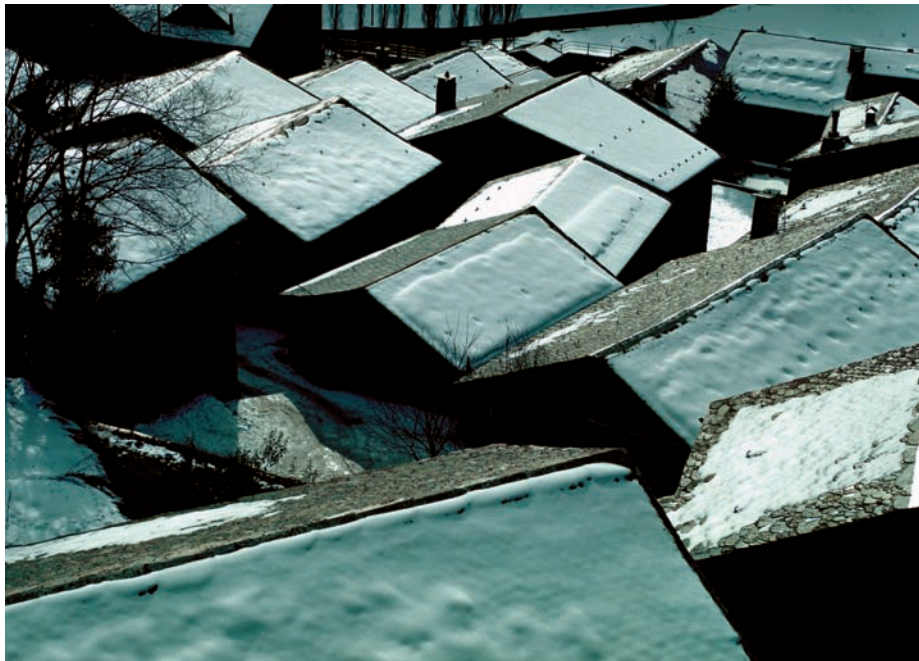

CARÀCTERS

ÉS UNA REVISTA DE LLIBRES

I AQUEST N'ÉS EL NÚMERO **38**

Fina Birulés i Simona Škrabec parlen de Hannah Arendt, «la intel·lectual lliure».
Vint anys d'Edicions Bromera: conversa amb Josep Gregori i Joan Carles Girbés.
Joan Borja i Sanz: "El *Judici final* de Ferran Torrent".
Pere Calonge parla d'*Un Home Vulgar*, de Miquel de Palol.

Josep Maria Sala-Valldaura comenta *Modernitat del món fungible*, de Jordi Julià.
Antoni Maestre i Manel Ollé analitzen l'obra de Sergi Pàmies.
Gaspar Jaén i Urban tria Susanna Rafart.
Articles de Sam Abrams, Montserrat Bacardí, Feliu Formosa, Marc Granell, F. Pérez Moragón, Mercè Rius, Enric Sòria...

Pàgines centrals dedicades a Sergi Pàmies.

SEGONA ÈPOCA - GENER 2007

SEGONA ÈPOCA GENER 2007

núm. 38.

Edita:
Publicacions de la
Universitat de València

Direcció:
Juli Capilla

Coordinació:
Francesc Calafat, Maria Josep Escrivà,
Gustau Muñoz, Susanna Rafart

Col·laboradors:
Sam Abrams, Joan Elies Adell,
Rafael Alemany, Vicent Alonso,
Francesc Ardolino, Enric Balaguer,
Carme Barceló, Josep Lluís Barona,
Arantxa Bea, Adolf Beltran,
Vicent Berenguer, Josep Bernabeu,
Assumpció Bernal, Pere Calonge,
Lluís Calvo, Ferran Carbó, Emili Casanova,
Adrià Chavarria, Jordi Colomina,
Agustí Colomines, Germà Colón,
Isidor Cònsul, Ximo Espinós, Antoni Ferrando,
Josep Antoni Fluxà, Antoni Furió,
Ferran Garcia Oliver, Lluís Gimeno,
Marc Granell, Carme Gregori, Albert Hauf,
Josep Iborra, Maite Insa, Joan Josep Isern,
Ramon Lapiedra, Gemma Lluch, Josep Martines,
Tomàs Martínez, Josep Martínez Bisbal,
Joan Manuel Matoses, Lluís Meseguer,
Abraham Mohino, Isabel Clara Moll,
Isabel Morant, Jacobo Muñoz, Alexandre
Navarro, Miquel Nicolás, Vicent Olmos,
Francesc Pérez Moragón, Manuel Pérez
Saldanya, Vicent Pitarch, Pere Antoni Pons,
Joan Ponsoda, Vicent Raga, Ramon Rosselló,
Pedro Ruiz Torres, Josep Maria Sala Vallaura,
Vicent Salvador, Biel Sansano, Vicent Simbor,
Enric Sòria, Jaume Subirana, Felip Tobar,
Alicia Toledo, Lourdes Toledo,
Ferran Torrent, Vicent Usó, Pau Viciano,
Rafael Xambó, Júlia Zabala.

Disseny:
Albert Ràfols-Casamada

Redacció:
C/ Arts Gràfiques, 13 - 46010 València
Tel.: 96 386 41 15 - Fax: 96 386 40 67
E-mail: caracters@uv.es
<http://www.uv.es/caracters>

Il·lustracions d'aquest número:
Pilar Moreno

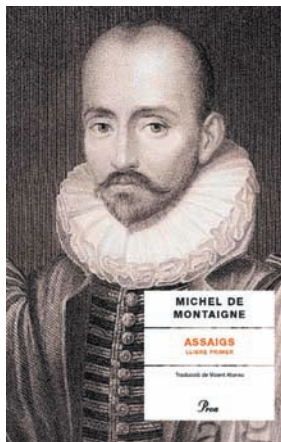
Distribució:
Gea llibres (València i Castelló),
tel. 96 166 52 56
Gaia llibres (Alacant), tel. 96 511 05 16
Midac llibres (Catalunya), tel. 93 746 41 10
Palma Distribucions (Illes Balears),
tel. 97 128 94 21

Maquetació i Impressió:
ARO/ Imprensa

PVP: 3 euros
ISSN: 1132-7820
Dipòsit legal: V. 3755-1997

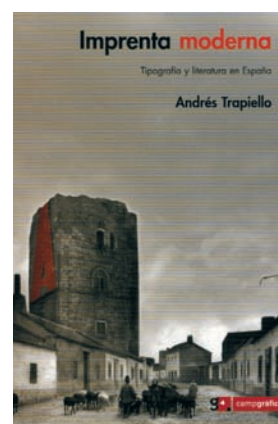
CARÀCTERS

LLIBRES RECOMANATS

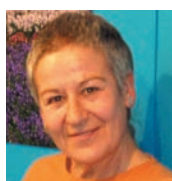
Els *Assaigs* de Michel de Montaigne (1553-1592) és una de les obres fonamentals de la tradició cultural d'Occident i un dels cims de l'humanisme. La seua influència és fonamental per entendre tant Pascal o Descartes com Joan Fuster o Josep Pla. Vicent Alonso (Godella, 1948), professor de literatura catalana de la Universitat de València, poeta, assagista i traductor, ha dedicat si fa no fa una dècada a incorporar els *Assaigs* de Montaigne al català. Aquest és el primer volum dels tres que té previst de publicar-ne Proa de l'obra del pensador francès.

«En edició diferent els llibres diuen coses distintes»: l'encertat aforisme del poeta J. R. Jiménez serveix en aquest llibre per establir el principi segons el qual la tipografia és alguna cosa més que un joc capriciós i minoritari d'estetes, diletants o publicistes. Més aviat apareix com una manera enraonada de construir sentit. En aquesta obra es presenta de manera sistemàtica i per primera vegada a Espanya els exemples més destacats de la millor tradició tipogràfica, que ha hagut de lluitar sovint contra la ineptitud, la ignorància i la deixadesa generalitzades de les impremtes espanyoles. El lector trobarà aquí un recompte minuciós d'editors, tipògrafs, crítics, periodistes i dissenyadors. Aquest llibre es convertirà segurament en un clàssic d'aquesta matèria.

El Bestiari d'Apollinaire enceta una nova col·lecció de Leonard Muntaner, editor: «L'obriülls». Amb aquest llibre l'editorial mallorquina vol continuar amb la línia de la col·lecció «Traus», que dirigeix Arnau Pons, i que es va crear especialment per editar obres d'assaig d'autors estrangers de prestigi reconegut.

Aquest *Bestiari* d'Apollinaire (edició bilingüe) s'afegeix al gran nombre de bestiaris catalans (Carner, Pere Quart...). La traducció del text original francès ha anat a càrrec de Joaquim Sala-Sanahuja, qui ha sabut mantenir en tots els poemes versionats les dues principals característiques dels animals d'aquest bestiari: la seua elegància i, sobretot, la seua ingenuïtat aparent. Totes les peces, a més, van acompanyades dels dibuixos de Jaume Canet, qui ha il·lustrat cada composició amb la imatge de la bèstia a què fa referència el poema.

Pilar Moreno Gómez (Galera, Granada, 1948), que il·lustra el número 38 de *Caràcters*, és llicenciada en ciències físiques per la Universitat de València i exerceix de professora de matemàtiques a l'IES Benlliure de València. Les seues fotografies, exposades en nombroses sales i guardonades amb diversos premis, es basen en la geometria d'imatges obtingudes de la natura, el paisatge i la vida quotidiana.

Baies és un llibre valuós, unitari i cultíssim, format per trenta-tres poemes i un epíleg, ple de resonàncies literàries i metafòriques, d'imatges i de construccions simbòliques colpidores, on trobem homenatges abundants a autors clau de la poesia i del pensament europeu modern. Plantejat en forma de prosa, s'hi renuncia al vers, a la mètrica i —no cal dir-ho— a la rima. Així, a penes el ritme del llenguatge poètic manté la tensió al llarg del llibre, el qual va configurant-se com un inventari de coses, d'imatges i de referències, amb llargues oracions sense punts, predicat rera predicat: arguments que van enllaçant-se des del començament al final.

Tot partint de la base que la poesia es troba present arreu, amagada, l'autora intenta cercar el significat «poètic» de les coses, ja siguin objectes palpables, «naturals» (saüc, rosa, bulb, flaire) o idees o artefactes humans (ordit, filat, tela, filadora, transparència, oblit, memòria). Aquesta contraposició entre opacitat i transparència —de la terra i del bulb, de l'acció del poeta i del resultat de l'obra— dona les claus per a la lectura del llibre: dualitats, contrastos o contradiccions que conformen el poema; agrupació de paraules, abstracció, potència del missatge amagat (com la flor s'amaga al bulb).

Al final, l'interessant epíleg —certament oportú—, llarg i aclaridor, desvela —en presentar-se com una mena d'ars poètica— les claus de lectura —algunes, mai no podrien ser totes— de l'obra poètica de Rafart. Així, el saüc és la infantesa, i l'amargor i la flaire del saüc són equiparables al sabor amarg i al perfum de la poesia, o, millor, d'«Els fruits amargs de la poesia», que és com es titula l'epíleg. Les baies del saüc —el fruit del saüc, medicinal, ornamental, ancestralment màgic— són el fil conductor que aprofita l'autora per a donar la seva visió d'una part de la poesia europea moderna, dins la qual situa Rafart la seva obra poètica, una poesia escrita contemplant el món dels vegetals i on hi ha besllums de l'obra de Maria Àngels Anglada —objecte d'amor i d'estudi apassionat per a Rafart— i també de Milton, de Novalis, de Goethe, de Trakl, de Verdaguer o de Comadira. D'altra banda, aquestes referències abundants a autors clau de la poesia europea moderna ajuda a donar com a resultat una poesia culta, escrita desde la mateixa poesia escrita, que en ocasions recorda Joan Navarro i aquells bruixots dels mots establerts als anys setanta per Altaió i Sala-Valldaura en la lectura que feien del que eren aleshores darreres tendències de la literatura catalana.

El poema triat es troba en meitat del llibre i em sembla un bon exemple d'una poesia críptica que, des del símbol, intenta entendre o interpretar —en el sentit d'obrir o, potser millor, de descloure— la cripticitat —l'opacitat— del món que ens envolta, del món que habitem, del món que ens habita.

BAIES

Dels beneficis de cultivar un bancal, no ens en diuen res els homes a pagès. Pendants de la meteorologia i les subvencions, s'inclinen poc a recomanar un esforç, que no han volgut transmetre als fills. De cavar, n'he après dels poetes: llevar-se enmig del son, obrir un forat al cor i mantenir l'opacitat dels mots sense trencar el filat, i amb càvec ferm sepultar el bulb fins a sentir-lo transparent.

Susanna Rafart, de *Baies* (Proa, 2005, premi Cavall Verd de poesia).

